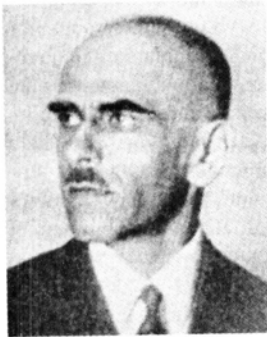

Alicja ZEMANEK

• 50-lecie śmierci Michała Korczewskiego (16 IX 1889–28 VII 1954), botanika, fizjologa roślin, ur. w Krakowie, zm. w Warszawie, profesora, założyciela i wieloletniego kierownika Katedry Fizjologii Roślin Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, członka Polskiego Towarzystwa Botanicznego, Warszawskiego Towarzystwa Naukowego, członka – korespondenta Pol-

skiej Akademii Umiejętności oraz wielu zagranicznych towarzystw naukowych (British Biochemical Society, American Society of Plant Physiologists, Société de Chimie Biologique i in.).

Jako jeden z pierwszych naukowców badał w Uniwersytecie Jagiellońskim enzymy i wydzieliny z grzybni *Aspergillus niger*, w późniejszym okresie zidentyfikowane jako antybiotyki (praca habilitacyjna „Studia nad tzw. oksydazą jodkową”, 1922). Wyniki te miały duży wpływ na wykrycie w latach 40. przez angielskich naukowców notatyny. W następnym okresie prowadził z Franciszkiem Majewskim badania dotyczące mechanizmu pobierania oraz funkcji makroelementów, głównie potasu i fosforu. Przed samą wojną prof. Korczewski miał już na ukończeniu, (w maszynopisie) podręcznik fizjologii roślin. Niestety z całego maszynopisu pozostały „dla potomności” zaledwie pojedyncze strony i niedopalone, zniszczone kartki, wydobyte spod gruzów domu.

Bezpośrednio po wojnie brak aparatury badawczej i niedostateczne zaplecze finansowe zmusiły prof. Korczewskiego do ograniczenia badań eksperymentalnych. Główną uwagę skupił wówczas na opracowywaniu opisu matematycznego krzywej wzrostu

sięciu artykułów i notatek popularnonaukowych poświęconych zagadnieniom florystyki, akwarystyki oraz kolekcjom roślin krakowskiego Ogrodu Botanicznego (zob. Wiad. Bot. 40(3/4) (1996): 140–142).

roślin. Wiele czasu poświęcał dydaktyce, prowadząc piękne wykłady z fizjologii roślin z podstawami biochemii, w mistrzowski sposób ilustrując najnowsze osiągnięcia nauki światowej. Przekazywał studentom przemyślaną, rzetelną wiedzę, zawsze służącą wiernie prawdzie naukowej. Ponadto pisał liczne artykuły popularnonaukowe i opracowania książkowe (np.: *Mikroskop elektronowy i jego zastosowanie w biologii*, 1949; *Na pograniczu życia i materii nieożywionej*, 1950). Wygłaszał liczne referaty i audycje radiowe, popularyzujące fizjologię roślin.

Zofia STARCK

SPRAWOZDANIA ZE SPOTKAŃ NAUKOWYCH SCIENTIFIC MEETING REPORTS

KRAJOWA KONFERENCJA
PALEOBOTANICZNA „150 LAT
PALEOBOTANIKI WE WROCŁAWIU”
(WROCŁAW, 27–28 CZERWCA 2003)

Palaeobotanical Conference „150 years
of palaeobotanical investigations in Wrocław”
(Wrocław, Poland, June 27–28, 2003)

Krajowa konferencja paleobotaniczna zorganizowana przez Zakład Paleobotaniki Instytutu Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego i Sekcję Paleobotaniczną Polskiego Towarzystwa Botanicznego odbyła się we Wrocławiu, w dniach 27 i 28 czerwca 2003 r. Pracami Komitetu Organizacyjnego kierowała prof. dr hab. Anna Sadowska, przewodnicząca Sekcji Paleobotanicznej PTB i kierownik Zakładu Paleobotaniki Instytutu Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego. W spotkaniu uczestniczyło 30 osób z kilku ośrodków badawczych w Polsce (Kraków, Lublin, Poznań, Sosnowiec, Warszawa, Wrocław). Zgłoszono 15 referatów i 6 posterów. Pierwszy dzień konferencji poświęcony był ponad 150-letniej historii badań paleobotanicznych ośrodka wrocławskiego. Paleobotanika wrocławska jest związana przede wszystkim z nazwiskiem wybitnego niemieckiego uczonego działającego we Wrocławiu, wieloletniego dyrektora Ogrodu Botanicznego – profesora Heinricha R. Goeperta (1800–1884). Dzieje jego życia i dokonania, jako wybitnego uczonego, badacza i popularyzatora nauk przyrodniczych, przedstawiła dr M. Mularczyk z Uniwersytetu Wrocławskiego. Prof. E. Zastawniak (Instytut Botaniki PAN w Krakowie) omówiła bogaty dorobek H. R. Goep-

perta w dziedzinie badań paleobotanicznych, podkreślając wszechstronność jego zainteresowań i rozległą wiedzę z tej dziedziny. Prof. Goepfert badał szczątki roślin kopalnych różnego wieku, poczynając od karbonu aż po czwartorzęd. Jego nazwisko jest na trwałe związane z wieloma taksonami roślin z karbonu, z trzeciorzędu, zwłaszcza miocenu, oraz z badaniami szczątków roślin zachowanych w bursztynie.

Powojenna historia wrocławskiej paleobotaniki łączy się przede wszystkim z osobą profesora Mikołaja Kostyniuka, który w 1946 r. zorganizował Katedrę Paleobotaniki na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego i kierował nią do czasu przeniesienia się na Wydział Geologii Uniwersytetu Warszawskiego, co nastąpiło w 1954 r. Wspomnienie o prof. M. Kostyniuku wygłosiła jego uczennica, później także współpracownica, dr M. Ziemińska-Tworzydło z Wydziału Geologii Uniwersytetu Warszawskiego. Dalsze lata istnienia Katedry, później Zakładu Paleobotaniki Instytutu Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego, wyczerpująco omówiła prof. A. Sadowska, obecny kierownik Zakładu. Scharakteryzowała kierunki i wyniki badań uprawianych w Zakładzie Paleobotaniki w okresie ostatnich 50 lat, poświęcając wiele uwagi zmarłemu pracownikom tego Zakładu, przede wszystkim doc. dr Annie Stachurskiej, która kierowała Zakładem w latach 1954–1971.

Interesującym punktem programu było zwiedzanie Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Wrocławskiego, w którym szczególną atrakcją dla paleobotanicznego grona była wystawa „Panorama Natury”, na której przedstawiono poszczególne etapy rozwoju świata zwierząt i roślin od momentu ich powstania. Kolejną atrakcją był, już w samym Ogródku pod gołym niebem, profil ilustrujący budowę geologiczną Dolnośląskiego Zagłębia Węglowego. Profil ten, zaprojektowany jeszcze w XIX wieku przez ówczesnego dyrektora Ogrodu – prof. H. R. Goepperta, zbudowany z oryginalnych, właściwych poszczególnym okresom skał – na szczęście przetrwał do naszych czasów.

W godzinach popołudniowych uczestnicy Sesji mieli okazję zwiedzić niektóre zabytki Wrocławia, w tym Aulę Leopoldinum i Salę Muzyczną Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Panoramę Raclawicką, która należy do najbardziej interesujących i godnych obejrzenia obiektów tego pięknego miasta.

W drugim dniu rozpoczęła się rano sesja referatowa, w której mówiono: o wymarłej roślinie szpilkowej *Hirmeriella muensteri* z liasu Polski (dr J. Ziaja, współautorstwo mgr E. Wcisło-Lurancie); o historii znalezisk bennetytów z obszaru Polski (dr hab. D.

Zdebska), o wynikach badań paleogeńskiej mikroflory z okolic Kazimierza Dolnego (dr B. Słodkowska), o ziarnach pyłku *in situ* zachowanych w kwiatach i kwiatostanach miocenu Sołnicy (A. Kohlman-Adamska, M. Ziemińska-Tworzydło, E. Zastawniak), o wieku serii witoskiej na podstawie wyników badań makroszczątków roślin (S. Brud, G. Worobiec) oraz o szczątkach grzybów Microthyriaceae z miocenijskich osadów Legnicy i Bełchatowa (E. Worobiec, G. Worobiec).

Po tej części sesji referatowej odbyło się zebranie wyborcze członków Sekcji Paleobotanicznej PTB. Dotychczasową przewodniczącą Sekcji, prof. A. Sadowska, przedstawiła sprawozdanie z działalności Sekcji za lata 2000–2003, które zostało przyjęte. Uczestnicy Konferencji wyrazili uznanie Pani Przewodniczącej za trud włożony w sprawowanie tej funkcji. Następnie odbyły się wybory, w których wyłoniono nowy zarząd Sekcji Paleobotanicznej. Przewodniczącą jednogłośnie została wybrana ponownie prof. Anna Sadowska, wiceprzewodniczącą Sekcji – dr Aleksandra Kohlman-Adamska (Muzeum Ziemi PAN w Warszawie), a sekretarzem dr Grzegorz Worobiec (Instytut Botaniki im. Władysława Szafera PAN w Krakowie). Dr M. Malkiewicz (Uniwersytet Wrocławski) wybrano na przedstawiciela do International Federation of Palynological Societies (IFPC).

Po przerwie na kawę odbyła się druga część sesji referatowej. Była ona w całości poświęcona zagadnieniom palinologicznym. Przedstawiono wyniki badań palinologicznych osadów wczesnego wistulianu z Dziadowej Kłody (T. Kuszell, K. Słychan), rezultaty badań torfowiska Izerskie Bagno (B. Popowski) oraz wyniki badań nad naturalnymi i antropogenicznymi przemianami szaty roślinnej północno-wschodnich Chin (M. Makohonienko). Sesję zamykało wystąpienie A. Stach z zakresu aeropalinologii – o wahaniami koncentracji pyłku wybranych taksonów w powietrzu Poznania w latach 1995–2002. Podczas sesji posterowej zaprezentowano 6 posterów: „Zapis zdarzenia Annulata w mikroflorze z famenu Kowali, Góry Świętokrzyskie” (P. Filipiak), „Nowe dane na temat wieku otoczków węgla kamiennego z formacji dębowieckiej (miocen), z otworu wiertniczego Kozy MT3 (Śląsk Cieszyński)” (P. Filipiak i A. Chylarecka), „Palaeoenvironment in the Late Pliocene of south-eastern Belarus” (F. Wieliczekiewicz, E. Zastawniak), „Holocenijski rozwój wodnych i szuwarowych zbiorowisk roślinnych okolic Czarowa (dolina rzeki Ciemięgie) w świetle analizy pyłkowej i analizy makroszczątków roślinnych” (D. Urban, A. I. Mikosz), „Palinologiczne podstawy rekonstrukcji krajobrazu kulturowego Gniezna” (M. Makohonienko), „Zawar-

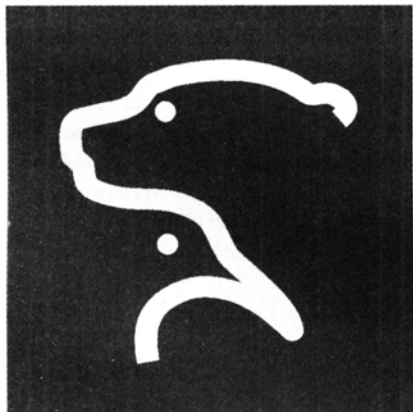
tość pyłku roślin w aeroplanktonie Sosnowca w latach 1997–2002” (K. Chłopek).

Spotkanie polskich paleobotaników we Wrocławiu było nie tylko okazją do zapoznania się z obecnie realizowaną tematyką w poszczególnych ośrodkach badawczych w kraju i najnowszymi wynikami badań, ale także stanowiło doskonałe forum dla wymiany myśli i dyskusji podczas przerw w sesjach. Komitetowi Organizacyjnemu Konferencji z Zakładu Paleobotaniki Instytutu Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego należą się wyrazy szczerego uznania za bardzo sprawną organizację konferencji, miłą atmosferę, pokrycie kosztów pobytu części uczestników oraz możliwość poznania zabytków Wrocławia ze wspaniałą Panorama Raclawicką.

Ewa ZASTAWIAK, Grzegorz WOROBIEC

XXIX MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM POLARNE (KRAKÓW, 19–21 WRZEŚNIA 2003)

29th International Polar Symposium (Kraków,
Poland, 19–21 September 2003)

(proj. D. Konieczkowska)

Tradycją już jest, że każdego roku w Polsce odbywają się sympozja naukowe dotyczące badań prowadzonych w rejonach polarnych. Tegoroczne, XXIX Międzynarodowe Sympozjum Polarne miało miejsce w Krakowie i zostało zorganizowane przez Zakład Badań i Dokumentacji Polarnej im. Prof. Z. Czeppego Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Współorganizatorami byli: Komitet Badań Polarnych Polskiej Akademii Nauk oraz Klub Polarnej Polskiego Towarzystwa Geograficznego. Hasło

przewodnie Sympozjum brzmiało: „Funkcjonowanie ekosystemów polarnych na tle globalnych zmian środowiska”.

Zorganizowane w krakowskim ośrodku botanicznym XXIX Sympozjum polarne zbiegło się z ważnymi rocznicami – 220-leciem istnienia Ogrodu Botanicznego i 90-leciem Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W Sympozjum uczestniczyło ponad 150 osób, wśród nich naukowcy zajmujący się profesjonalnie problematyką polarną, członkowie Klubu Polarnej PTG i sympatycy polarystyki (Fot. 1).

Patronat nad Sympozjum objął rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr hab. Franciszek Ziejka. Gośćmi honorowymi byli: prymas Polski ksiądz kardynał Józef Glemp, prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. badań i współpracy międzynarodowej prof. dr hab. Maria Nowakowska, honorowy przewodniczący Komitetu Badań Polarnych prof. dr hab. Krzysztof Birkenmajer, ambasador RP w Chile i Boliwii (1991–96) prof. dr hab. Zdzisław J. Ryn, dyrektor Instytutu Botaniki UJ prof. dr hab. Adam Zajac oraz dyrektor Ogrodu Botanicznego UJ prof. dr hab. Bogdan Zemanek.

Podczas inauguracji, która odbyła się w dniu 19 września w auli Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego, uczestników Sympozjum powitały: przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego prof. dr hab. Maria Olech oraz prof. Maria Nowakowska. W trakcie sesji plenarnej zebrani w auli goście wysłuchali trzech referatów. Prof. dr hab. Andrzej Kostrzewski przedstawił stan badań współczesnych geosystemów Spitsbergenu w warunkach globalnych zmian klimatu i narastającej antropopresji, prof. Maria Olech przedstawiła zakres badań antarktycznych w programie naukowym Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, a prof. dr hab. Aleksander Gutierrez omówił cele, zadania i przedsięwzięcia badawcze związane z IV Międzynarodowym Rokiem Polarnym.

Dalsze spotkania, w trzech sekcjach: Nauk Biologicznych, Nauk o Ziemi oraz Polarnych Nauk Humanistycznych i Społecznych, odbywały się w salach Instytutu Botaniki UJ. W trakcie całego Sympozjum w sumie wygłoszono blisko czterdzieści referatów oraz zaprezentowano kilkadziesiąt posterów.

W ramach sekcji Nauk Biologicznych przedstawiono referaty dotyczące: zmienności struktury przestrzennej, pokrycia i stanu biomasy *Deschampsia antarctica* w rejonie Zatoki Admiralicji (Szetlandy Południowe, Antarktyka), sedymentacji Tanaidacea (Malacostraca) w rejonie dwóch fiordów: Zatoki Admiralicji (Antarktyka) i Kongsfjorden (Arktyka), bo-

Fot. 1. Uczestnicy XXIX Międzynarodowego Sympozjum Polarnego „Funkcjonowanie ekosystemów polarnych na tle globalnych zmian środowiska” przed Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego (fot. S. Nowak).

Phot. 1. The participants of the 29th International Polar Symposium „The Functioning of Polar Ecosystems as Viewed Against Global Environmental Changes” in front of the Collegium Novum of the Jagiellonian University (phot. S. Nowak).

gactwa gatunkowego antarktycznego fiordu na przykładzie bentosu Zatoki Admiralicji, uwalniania związków biogenych z guana pingwiniego, nowych i rzadkich gatunków rodzaju *Cladonia* (grzyby zlichenizowane) w rejonie Spitsbergenu, radiometrycznej analizy roślinności tundry arktycznej oraz sekwencji markerów mikologicznych dla *Dryas octopetala* wzdłuż transektu Jamał – Ural Południowy.

Najwięcej referatów wygłoszono w sekcji Nauk o Ziemi. W tym bloku tematycznym zaprezentowanych zostało ponad dwadzieścia prac. Przedstawiono referaty dotyczące między innymi: struktury skorupy ziemskiej pomiędzy Wyspą Elephant i Zatoką Marguerite (Antarktyka), struktury skorupy ziemskiej wzdłuż profilu głębokich sondowań sejsmicznych od Głębi Molloya do Ziemi Północno-Wschodniej (Spitsbergen), profilowania geomagnetycznego w rejonie Hornsundu (Spitsbergen), implikacji morfoklimatycznych sezonów zimowych w rejonie Wyspy Króla Jerzego (Antarktyka), późno czwartorzędowej historii Morza Pechora (Arktyka), mineralnych osadów mezozoicznych w rejonie Svalbardu, hydrologii wybranych ekosystemów Spitsbergenu, cyrkulacji wód w rejonie mórz nordyckich, meteorologicznych uwa-

runkowań ablacji Lodowca Scotta (Spitsbergen) w sezonie letnim 2001, struktury bilansu masy Lodowca Waldemara na tle lodowców Svalbardu w latach 1996–2002, zmian fizycznych właściwości powierzchni lodowca a zmienności albedo w okresie ablacyjnym 2002 na przykładzie Lodowca Waldemara (Spitsbergen), dynamiki strefy brzegowej południowo-wschodniej Islandii i jej związku z procesami glacialnymi, wpływu wybuchów wulkanów na temperaturę powietrza na Antarktydzie, modelowej analizy wpływu szczeliny na albedo lodowca.

Podczas obrad w sekcji Polarnych Nauk Humanistycznych i Społecznych poruszono między innymi zagadnienia dotyczące archeologicznych badań w rejonie północno-wschodniej Syberii, relacji norwesko-rosyjskich na archipelagu Svalbard oraz statusu prawnego meteorytów znajdujących na obszarach polarnych.

Nadesłane na Sympozjum prace wydrukowane zostały w angielskiej i polskiej wersji językowej w specjalnym tomie pt.: *The Functioning of Polar Ecosystems as Viewed Against Global Environmental Changes* (nakładem Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2003).

Specjalnym punktem programu Sympozjum był pokaz filmów o tematyce polarnej autorstwa niedawno zmarłego przyrodnika i polarnika, Ryszarda Wyrzykowskiego.

Zgodnie z tradycją odbyło się walne zebranie Klubu Polarnego Polskiego Towarzystwa Geograficznego, na którym m.in. omawiano sprawy aktualne i przyjęto nowych członków Klubu. Odbyło się również zebranie poszerzonego Prezydium Komitetu Badań Polarnych Polskiej Akademii Nauk.

Pierwszego dnia Sympozjum zorganizowano wieczorem spotkanie towarzyskie w szklarniach Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, przy świecach i pośród egzotycznych roślin. Ostatniego dnia zainteresowani uczestnicy Sympozjum mogli uczestniczyć w wycieczkach do Kopalni Soli w Wieliczce i do Ojcowskiego Parku Narodowego oraz w zwiedzaniu zabytków Krakowa.

Kolejne Sympozjum Polarne odbędzie się we wrześniu 2004 roku w Gdyni i zostanie zorganizowane przy współdziałaniu Akademii Morskiej.

Piotr OSYCZKA

**XIV KONGRES EUROPEJSKICH
MIKOLOGÓW
(JAŁTA, UKRAINA, 22–27 WRZEŚNIA 2003)**

**14th Congress of European Mycologists (CEM)
(Yalta, Crimea, Ukraine, 22–27 September 2003)**

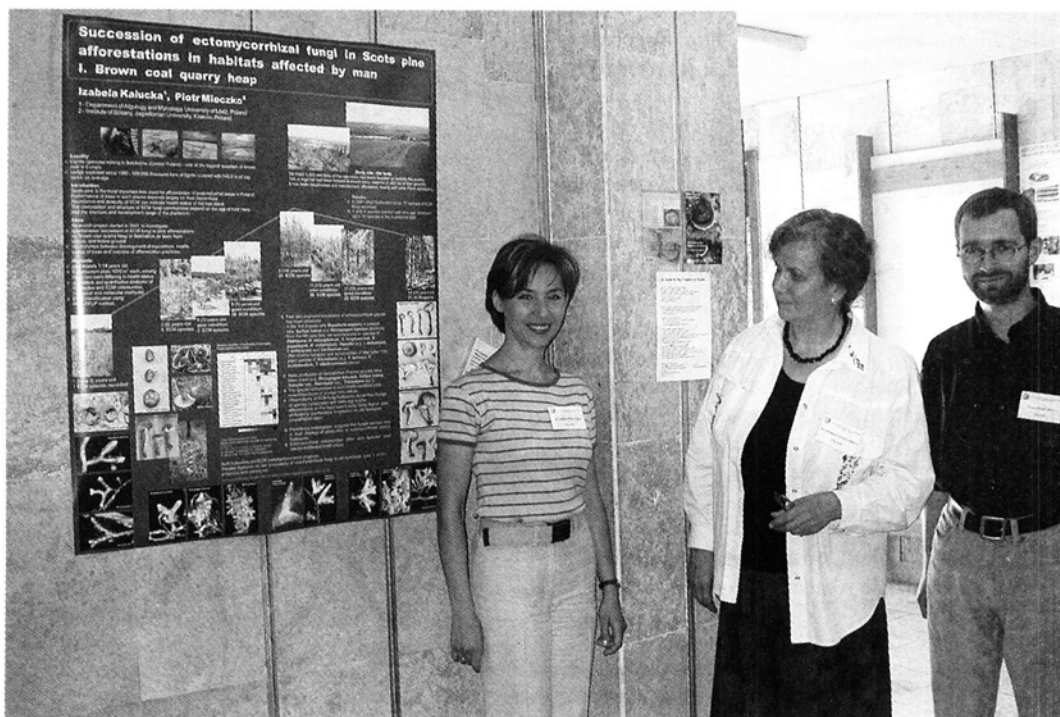
W dniach 22–27 września 2003 r. w miejscowości Katsiveli koło Jałty na Krymie odbył się XIV Kongres Europejskich Mikologów z udziałem 145 osób z 31 państw europejskich oraz z Egiptu, Iranu, Izraela, Kamerunu, Kanady i USA. Organizatorem Kongresu był Instytut Botaniki im. M. G. Kholodnego Ukraińskiej Akademii Nauk w Kijowie. Komitet organizacyjny tworzyli: przewodnicząca Irina Dudka, sekretarze Tatiana Andrianova i Vera Hayova oraz skarbnicy Yuri Tykhonenko i David Minter (Wielka Brytania), który od wielu lat blisko współpracuje z mikologami ukraińskimi.

Polska delegacja była bardzo liczna, liczyła 18 osób (I. Kałucka, B. Kiziewicz, M. Lisiewska, M. Ławrynowicz, J. Łuszczynski, M. Mańka, P. Mleczko, W. Mułenko, U. Nawrocka-Grzeszkowiak, A. Ronikier, M. Rudawska, D. Seta, A. Skirgiełło, B. Sumorok, G. Szkuta, J. Szymański, J. Turło i M. Wrzosek). Obrady toczyły się w ośrodku naukowym Ukraińskiej Akademii Nauk w Katsiveli k. Jałty, położonym nad samym brzegiem Morza Czarnego.

Oficjalnego otwarcia XIV CEM dokonał Prezydent Międzynarodowego Towarzystwa Mikologicznego T. Schumacher (Norwegia). Podkreślił on, że spotkania międzynarodowe zawsze służą wymianie najważniejszych i najnowszych informacji, często nigdzie jeszcze nie publikowanych i których trudno szukać w rozmaitych czasopismach, a także stają się inspiracją do nowych inicjatyw naukowych.

Uczestnicy mieli możliwość wysłuchania referatów skupionych w 9 grupach tematycznych (sympozjach): 1. Mikologia stosowana; 2. Mikologia eksperymentalna; 3. Ochrona grzybów; 4. Ekologia grzybów; 5. Systematyka, bioróżnorodność i ewolucja grzybów; 6. Kartowanie i geografia grzybów; 7. Medycyna i grzyby w medycynie; 8. Uprawy grzybów; 9. Mikologia w krajach Europy Wschodniej. Wykłady odbywały się codziennie, w sesjach przedpołudniowych i popołudniowych. Łącznie wygłoszono blisko 60 referatów i zaprezentowano ok. 110 posterów.

W pierwszym dniu sesji odbyły się dwa seminaria poświęcone mikologii stosowanej i eksperymentalnej oraz bioróżnorodności i ewolucji grzybów; łącznie wygłoszono 13 referatów. Kilka z nich wzbudziło szczególne zainteresowanie, m.in. wystąpienie N. M. Zhdanovej (Ukraina) na temat biologicznej aktywno-

Fot. 1. Podczas sesji posterowej – od lewej dr Izabela Kałucka, prof. M. Ławrynowicz, dr Piotr Mleczko (fot. B. Sumorok).
 Phot. 1. During the poster session – from the left: dr Izabela Kałucka, prof. M. Ławrynowicz, dr Piotr Mleczko (phot. B. Sumorok).

ści grzybów izolowanych z miejsc o wysokim skażeniu radioaktywnym, M. Rudawskiej na temat wpływu zanieczyszczeń przemysłowych na strukturę podziemnych zbiorowisk grzybów ektomikoryzowych (referat niezwykle efektownie i dynamicznie zilustrowany) oraz A. Dalhberga (Szwecja) na temat dynamiki populacji *Suillus variegatus* na powierzchniach wypalanych i niewypalanych w borealnym borze sosnowym, a także U. Peitner (Austria) na temat systematyki niezwykle trudnego i największego wśród grzybów agarikoidalnych rodzaju *Cortinarius*.

Drugi dzień obrad obejmował trzy sympozja: „Ochrona grzybów”, „Medycyna i grzyby w medycynie” oraz „Uprawa grzybów”. W pierwszej grupie tematycznej interesujące były wystąpienia A. Bohlina na temat działalności Europejskiego Komitetu Ochrony Grzybów (European Council for the Conservation of Fungi), A. Dalhberga o ochronie grzybów w Szwecji, a także D. Mintera o pracach nad czerwoną listą Ukrainy. Popołudniowa sesja w całości poświęcona była prezentacjom posterów (Fot. 1), w jej trakcie autorzy plakatów prowadzili indywidualne rozmowy z

zainteresowanymi osobami. Sesja ta cieszyła się dużym powodzeniem pomimo wcześniejszego wystawienia prac i swobodnej możliwości ich oglądania. Wieczorem gospodarze zorganizowali krótką wycieczkę do Pałacu Vorontsov’a w Alupce. Poza zwiedzaniem pełnych przepychu pomieszczeń i obejść pałacowych, można było również w absolutnie przyjacielskiej atmosferze, przy lampce wina, posłuchać wokalnych zmagających niektórych grup narodowych, w tym m.in. Norwegów, Polaków i Rosjan.

Po dwóch dniach referatowych, trzeci był zaplanowany jako dzień wycieczkowy do wybranych, pięknych miejsc na Krymie. Gospodarze wybrali trasę prowadzącą od położonego w Crimean Mountain-Forest Natura Reserve wodospadu Uchan-Su, który należy do najwyższych w Europie i ma wysokość 98,5 m, na górę Ai-Petri (1234 m n.p.m.). Na wysokości ok. 1180 m n.p.m. znajduje się Yalta Mountain-Forest Nature Reserve, gdzie rośnie jeden endemiczny dla Krymu rodzaj *Rumia* i 113 endemicznych gatunków roślin. Chociaż wskutek suchej pogody grzybów było niewiele, zebrano kilka interesujących ga-

Fot. 2. Widok z Ai-Petri na wybrzeże M. Czarnego i Jaltę (fot. B. Sumorok).

Phot. 2. The view from Ai-Petri on Jalta and the shore of Black Sea (phot. B. Sumorok).

tunków, m.in. *Gautieria graveolens* i *Rhizopogon roseolus* spośród grzybów podziemnych, uwagę również skupiano na bardzo interesujących roślinach i przepięknych krajobrazach (Fot. 2). Niedaleko rezerwatu położona jest tatarska osada, gdzie strudzonych wycieczką mikologów przyjęto na odpoczynek w miejscowym zajeździe i podano oryginalne tatarskie dania, jak szaszłyki i czebureki.

Po dniu przerwy, dwa kolejne upłynęły na sesjach plenarnych. Pierwsza dotyczyła ekologii grzybów, m.in. interesujące referaty zaprezentowały I. Kałucka omawiając sukcesję grzybów wielkoowocnikowych na gruntach porolnych na obrzeżach Puszczy Białowieskiej oraz O. Marfenina (Rosja) o grzybach występujących w średniowiecznych odkrywkach archeologicznych na terenie południowej Rosji i Ukrainy. Kolejna sesja dotyczyła mikologii w krajach Europy wschodniej. Był to przegląd historii i obecnego stanu mikologii w wybranych krajach tego regionu Europy. Wygłoszono łącznie 8 referatów. Główne ośrodki i kierunki badawcze w Polsce, a także dorobek polskiej mikologii zaprezentowała M. Ławrynowicz, natomiast M. Mańka omawiała osiągnięcia polskiej fitopatologii. W referatach tych podkreślano m.in. znaczenie prac zespołowych oraz rolę Kongresów, zwłaszcza IV Kongresu Europejskich Mikologów w Warszawie (1996) w integracji badań mikologicznych w Polsce.

Ostatni dzień sesji plenarnych upłynął na dwóch sesjach tematycznych i dwóch ważnych spotkaniach organizacyjnych. Poranne seminarium poprzedziła sesja organizacyjna (business meeting), na której zaprezentowano ideę utworzenia oraz sposób działalno-

ści nowego towarzystwa o charakterze ponadnarodowym – Europejskiego Towarzystwa Mikologicznego. Propozycja ta spotkała się z bardzo życzliwą reakcją i aprobatą wszystkich uczestników. Ukonstytuowało się tymczasowe prezydium Towarzystwa, a jego pierwszym przewodniczącym został D. Minter z Wielkiej Brytanii, sekretarzami – T. Andrianova i R. Pöder (Austria), a skarbnikiem S. Diamandis (Grecja). Członkami grupy konsultacyjnej zostali: R. Agerer (Niemcy), E. Arnolds i L. van Griensven (Holandia), A. Bohlin (Szwecja), F. Calonge (Hiszpania), D. Hawksworth (Wielka Brytania), A. Kovalenko (Rosja), H. Kotiranta (Finlandia), M. Ławrynowicz (Polska), E. Parmasto (Estonia) i C. Perini (Włochy).

Przedostatnie seminarium poświęcone było kartowaniu i geografii grzybów. Na uwagę zasługują nowoczesne techniki komputerowe, które m.in. przedstawił D. Mitchel (Wielka Brytania). Autor ten przedstawił stan skartowania grzybów wielkoowocnikowych w Północnej Irlandii, a wyniki tych prac zainteresowane osoby mogą obejrzeć w internecie na stronie www.nifg.org.uk/species/atlas.htm. W tej sesji wystąpiła również M. Lisiewska, omawiając rozmieszczenie ściśle chronionych gatunków grzybów w Wielkopolsce.

Drugim spotkaniem organizacyjnym był wybór organizatora następnego, XV Kongresu Europejskich Mikologów. Jeszcze przed Kongresem prof. I. Dudka (przewodnicząca komitetu organizacyjnego XIV CEM) zwróciła się z apelem o przygotowanie kandydatur do następnego Kongresu. W odpowiedzi zgłosiły się cztery państwa: Belgia, Rosja, Szwecja i Węgry. W wyniku głosowania wybrano St. Petersburg, zatem XV CEM w roku 2007 odbędzie się w tym mieście.

Zamykające Kongres sympozjum, na którym wygłoszono 7 referatów, dotyczyło bioróżnorodności grzybów i ewolucji. Uwagę sprawozdawcy zajęły szczególnie dwa wystąpienia; pierwsze – to referat R. Pödera na temat stworzenia teoretycznego modelu rozwoju *Boletus edulis*. Modelowy owocnik tego gatunku charakteryzuje się m.in. kapeluszem o średnicy 11 cm, po spodniej stronie którego rozwija się rurkowaty hymenofor liczący 45 tys. rurek, każda o średnicy ok. 0,4 mm i 11 mm długości. Hymenium osiąga tutaj łączną powierzchnię 0,74 m² i produkuje 75 bilionów zarodników! Drugi referat G. Muellera (USA) dotyczył zasobów i rozmieszczenia gatunkowych grzybów makroskopowych na półkuli północnej w korelacji z różnorodnością i rozmieszczeniem roślin kwiatowych oraz kalkulacji co do liczby gatunków grzybów na świecie.

Fot. 3. Katsiveli k. Jałty, od lewej: dr D. Seta, prof. A. Skirgiełło, dr J. Łuszczynski (fot. B. Sumorok).

Fot. 3. Katsiveli near Yalta, from the left: mgr D. Seta, prof. A. Skirgiełło, dr J. Łuszczynski (phot. B. Sumorok)

Wieczorem odbył się uroczysty obiad zamykający XIV Kongres Europejskich Mikologów.

Osobnym akcentem, dla Polaków bardzo miłym, było uczestnictwo w Kongresie prof. Aliny Skirgiełło (Fot. 3) i podkreślenie tego faktu przez organizatorów, ponieważ prof. A. Skirgiełło jest jedyną spośród wszystkich europejskich mikologów obecną na wszystkich do tej pory, czternastu Kongresach CEM.

Kongresowi towarzyszyły również imprezy okolo-kongresowe. Przed jego oficjalnym rozpoczęciem odbyła się sesja Europejskiego Komitetu Ochrony Grzybów (European Council for the Conservation of Fungi), której przewodniczył dr Anders Bohlin. Polskę w tym Komitecie reprezentuje prof. M. Ławrynowicz, która w latach 1995–1999 pełniła funkcję jego przewodniczącej.

Niezależną sesję zorganizowały także Międzynarodowa Komisja ds. Taksonomii Grzybów (International Commission for the Taxonomy of Fungi) i Sekcja Mikologiczna Międzynarodowej Unii Towarzystw Mikrobiologicznych (International Union of Microbiological Societies – Mycology Division) w otwartym spotkaniu International Subcommittee on Trichoderma & Hypocrea. Organizatorzy zadbali

również o osoby towarzyszące uczestnikom Kongresu, organizując dla nich wycieczki do miejsc historycznych i godnych zwiedzenia (a tych na Krymie nie brakuje), m.in. do Baczysaraju, Jałty, Sewastopola (Kersonez) i Foros. Przez cały tydzień sesji kongresowych w hallu głównego budynku obrad widniała zmieniająca się wystawa fotografii ukazujących przyrodę Krymu.

Po zakończeniu Kongresu zorganizowano trzy wycieczki: pierwszą na tereny centralnego Krymu, drugą w obszary wschodniego Krymu i trzecią do stolicy Ukrainy – Kijowa.

Należy podkreślić ogólne odczucie wszystkich uczestników, że Kongres był dobrze zorganizowany, nie licząc drobiazgów. Uczestnicy byli witani przez Organizatorów na lotniskach w Kijowie i Simferopolu oraz przewożeni mikrobusami do miejsc obrad i zakwaterowania. Podobnie zorganizowano odjazd na lotnisko odlatującym grupom. Uczestników łączyła wyraźnie serdeczna więź, nie tylko celu i miejsca spotkania. Koledzy z Ukrainy zasłużyli na słowa wysokiego uznania.